

HIND 5 SENTI

Õpilasleht

NR. 7 27. NOVEMBER 1935

Hilda T.

Võisilustiöö

Tõus märke

Sätendaval kullasel helgil
särab ringi sametina jää...
Õrnal, helesinendaval telgil
päiksel naeratada ülihää...

Eel on sinetamas kõrge mäeahel
kaetud värske õrna vaibaga.
Vaikne jõekene nende vahel —
kõik see täidab südant rõõmuga.

Tõustes märke — tõused nagu taeva!
— Kõrgemale ikka! — ihkab hing.
Unustades enda, töö ja vaeva,
see on nagu taevaminek, lend.

Siniõhk ja vabadus ja elu!
Ümbrus mattuks nagu udusse.
Kes võiks kirjeldada ilu, võlu
rännakul nii üles kõrgele.

Eemal mustendavad linnamajad,
nagu laik kesk valget lumeteed.
Paistavad kaks kogu — uisutajad,
sõidul üle vangistatud vee...

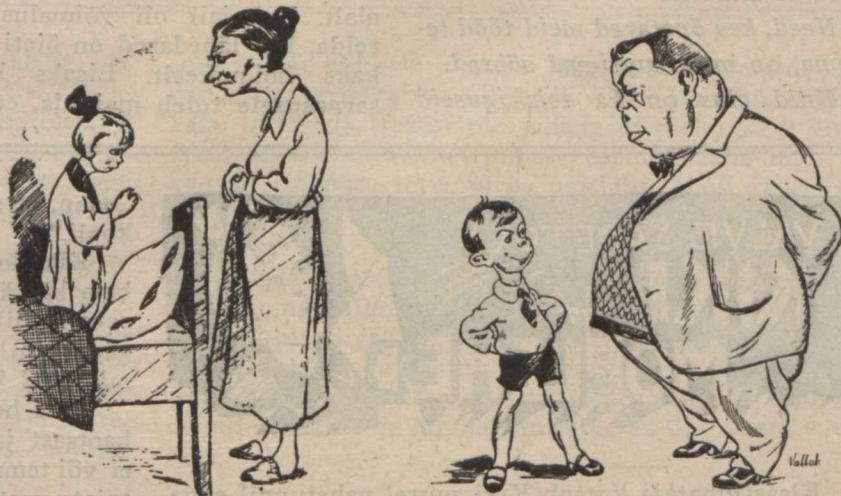
Päikse tules kulda kiirgab meri,
kõikjal ümbritsetud valgest vööst.
On see sära salajane peidet veri
ümber tunda kalli võõra kevadest?

Kõlbab panna „kõrva taha“

Islandi saar on külmvöö piirkonnas. Temal leidub aga palju kuumavee allikaid, n. n. geisereid. Nende vesi on nii kõrge temperatuuriga, et võimaldab temasse asetatud potis keeta lihagi ilma tuleta. Seda on juba tehtudki ammust ajast, samuti on talurid kasutanud keeva vett majade kütmiseks talveti, juhtides vee torude kaudu allikaist majadesse. Kõige odavam küte! Nüüd kavatsetakse seda kasutada ka suurejoonelisemalt, juhtides vett kuni 35 km taha. „Pst.“

*

Eesti „kuldne“ ühekroonine kaalub täpselt kuu s grammi.

Anni: Armas Jumal, tee Room Abessiinia päälinnaks.

Em a: Miks sa siis seda palud?

Anni: Ma kirjutasin täna klassitöös nõnda.

— Poiss, sa ei pidanud ju täna õhtul kinno minema ja siiski läksid. Kas mäletad, mis ma lubasin teha, kui sa oma lubadust ei täida?

— Jah, isa, sa lubasid mind karistada. Aga et ma oma lubadust ei täitnud, ei pruugi sul ka omast kinni pidada.

EIFFEL JA ELEVANT — KAKS GIGANTI.

Mõlemad seisavad Pariisi kuulsal Marsiväljal. Eiffel on maailma kõrgeim vaatetorn ja radio-saatejaam. Kõrgus 320 meetrit, s. o. üks kolmandik kilomeetrit!

Kõigile „Õpilaslehe“ sõpradele

Arvestades mitmelt poolt, eriti maalt tulnud sooviavaldusi, „Õpilaslehe“ toimetus

pikendab aastatellijate-võistluse kuni 10. detsembrini 1935.

Igaüks, kes tellib aastakäigu „Õpilaslehte“ ja tellimise ühes 1 krooniga hiljemalt 10. dets. k. a. „Õpilaslehe“ talitusele Tartu, Promenaadi 2, ära saadab, kindlustab enesele osavõtu suurest aastatellijate-võistluse preemiade jagamisest.

Vello Haljaste

Võistlustöö

Piiriste Mikk

ja jaapani rebaseid

Eks te tunne Piiriste Mikku, poissi, kel läheb haprasti koolis, kodus ja läheb vist kõige hapramini kogu maailmas. Eks te tea, kuidas ta lugese „John Workmann'i“ ja läks selle vahva lehepoisi eeskujul kulda otsima. Kuna ta elab Munamäe ligidal, võttis ta puupulga ja läks Munamäele. Sääl ta siis kõndis mööda mäge, hoidis puupulka käes ja ootas, mil see hakkab värisema. Aga Munamäe peremees oli väljakuulutanud seenekorjamise keelu ning nähes poissi kotiga Munamäel, arvas ta, et on tulnud varastama kalleid seeni. Peremehe vihane nägu pani puupulga Miku käes värisema, kuid kahjuks ei antud Mikule aega varanduste väljatoomiseks. Selleasemel sai Mikk paar tulist.

Kuid see ega teised äpardused ei kohuta Piiriste Mikku. Just enne jõuluvaheaja lõppu lugese ta lehest, et jaapanlased kartvat hirmsasti rebaseid. Mikul valmis tore plaan. Pühade ajal need plaanid valmivad kõige kergemini ja on kõige toredamad, pole ju koolitööd takistamas.

Asi pidi järgmiselt käima: esiteks, Mikk teeb laeva, sest vanasti üks mees, Jaan Kägu, kirjutas lehes, kuidas ta pesuvannist laeva tegi. Ja see õpetus oli Mikul selgesti meeles. Ning kogu laev oleks Mikul täis riputatud rebasepuure. Ja rebaseid, neid on kerge püüda isa kastlõksuga. Siis, Mikk läheks pimedal ööl Jaapanis maale, laseks lahti need paarsada rebast, mis ta kaasa viib ja need tekitavad kabuhirmu jaapanlaste seas.

Siis astuks ta keisri ette ja ütleks: „Mina, Piiriste Mikk, vahvaim poiss Eestis, vabastan teie maa rebasest, kui annate mulle puhtas rahas miljon dollarit, ostate mulle auto, emale uue voki ning kudumismasina.

Isale aga peate ostma kõik Munamäe asuniku talud, et ta enam maapuuduse üle ei nuriseks. Kooliõpetajaile peate ütleva, et nad mulle kevadeks hädad numbrid paneksid ja talve jooksul mitte kordagi ei küsiks.

Keiser oleks häälemeel kaubaga nõus. Mikk tooks pesuvanni, vabandust, laeva põhjast välja isa kastlõksu, paneks söödaks rammusad kanapojad ja püüaks kogu Jaapani rebasest puhtaks.

Jaapani keiser saadaks Miku koju pesuvannist laevaga, rahaga, kudumismasinaga ja vokiga kõige toredamal laeval. Siis sõidaks Mikk autoga kooli.

Järgmisel päeval asus Mikk kavatsuste täideviimisele. Ta ronis pööringule, puuris pesuvannile augu põhja. Siis löikus ta juba toast väljavisatud jõulupuul oksad ära ja lõi selle otsapidi vannipõhja — mastiks. Kuna pööringul kuivas pesu, sai Miku voodilinaidest kenad purjed ja pesunööri köiestiku.

Kui laev oli valmis, viis Mikk lõksu aidaukse ette trepi alla ja pani kanakintsu, mis pühaderogadest üle oli jäänud, söödaks.

Siis tuli Mikul nädal aega alevi olla, eemal oma suurist kavatsusist. Aga koju tulles nägi ta, et laev oli üles leitud ja tädi Amaalie kass oli pidanud kolm päeva tuhkrulõksus vaevlema. Ja lõppes kogu see lugu nii, nagu ikka lõpevad sellised lood — nahatäiega. Pesuvannile löödi punn põhja, voodilinaid õmmeldi kokku ja pesunöör sõlmiti ka kuidagi, aga Miku tagumik ei paranenud nii ruttu.

Jah, nii haprasti läks sellel Piiriste Mikul kodus, on alati haprasti läinud koolis ja läheb vist kõige hapramini kogu maailmas.

KIRJAVASTUSED: Meripiiga, K. S. — Kodu kevadel — kaalumisel.

E. S. Loodis, Jass (pole päris oma), S. K. Tartus (õppe- raamatuline), R. L. Kalmaküla (kulunud mõtted), O. P. (vormilt kohmakad), L. L. Kaarepere (palju verd) — e i.

O. A. Reolas, Kevadpäeval (palju „Küll, sääl, kui“) ei. Teised kaalumisel ja ootel.

Lu, Tsooru, „Jaik“ ootab, teised kulunud mõtetega ja ebaloomulikud — ei.

Hallo, Vana-Roosa. Trull-Jaan läks Rahvaluule-arhiivi.

E. Ö. Jõgeva. Palume ex-librise klišeed. Opalograaf ei huvita kõiki. Andmed võite saada kirjateel 10 s. margi saatmisel.

KÕIGILE KAASTÖÖLISTELE: Iga kaastöö juure palume märkida oma nimi, aadress ja vanus. Kaastööd saadetakse tagasi ainult siis, kui mark juure lisatud.

„Samet on koolis nii ebapraktiline,“ vastab ta, „ja kõigil teistel on plekid.“

„Ära sa siis seda määri!“ hoiatab ema murelikult, sest sellest küljest ta tunneb Kikit.

Kiki saavutab klassis oodatud tähelepanu ja imetluse. Ta helepunane kleit on kompvek, nagu ütleb Tiina, endal silmad kadedusest säramas. Aga klassijuhataja võtab Kiki ja ta „kompveki“ kohe käsile.

„Kas sa ei karda, et nii hele kleit määrdub, Kiki?“

Kiki ei karda, tema oskavat end hoida. Seda on tal aga tund hiljem raske tõestada, kuna ta kogemata istub pingile, millele Juku Väli on ümber ajanud tindipoti. Nad katsuvad küll Tiinaga plekki välja pesta, kuid pesevad välja ainult seeliku peened voldid. Plekk läheb ainult laiemaks.

Kikil on pääle lõunat emaga ebameeldiv kõnelus ja järgmisel päeval ta ilmub kooli tumesinises kleidis, mis aga tema meelest on nõnda inetu ja vana, et ta kolmandal päeval ägeda protestiga keeldub seda selga panemast ja nõuab oma rohelist šotiruudulist.

Koolis võetakse ta tualetivahetus hallooga vastu ja poisid nimetavad ta „moekuningannaks“. Kiki võtab

selle nõogi külmalt pooleldi imetlusena, pooleldi kadedusena, et temal on nii palju kleite, millega koolis käia, ta räägib tüdrukuile jaheda üleolekuga, et ema laseb talle rikutud helepunase asemele teha uue, ja kannab iga päev terve virna moelehti kooli kaasa, et seda tähtsat küsimust sõbrataridega hoolsasti läbi arutada.

„Mulle meeldib, kui tütarlapsed panevad aegsasti rõhku oma välimusele,“ ütleb Kiki tähtsalt ja päris juhuslikult riivab ta pilk Leeni Tiiba, kahvatut agulitüdrukukest, kes istub tagumisel pingil luitunud puuvillases kleidikeses. Kiki ei pea temast palju, ta on nii sõnaaher ja huumoritu, pole ka õppimises suur täht.

*

Nädal hiljem annab ema Kikile ühe paki, mille ta peab viima kuhugi linna serva põiktänavasse. Kiki toimetab paki kohale, ent tagasi tulles eksib pisut ja satub ühele õige porisele tänavale. Ta mõtleb huvi ja armastusega uuele pühapäevakleidile, ta on haja-
(Järg lk. 7.)

Soomusrongi mehi vahib akendest — kõigil sõrmed päästikuil. Oodatakse vaid käsiklust...

Ratsamees muutub närviliseks, ta kahtles, ta vist taipas.

„Ma sõidan rooduülemale järele!“ ta lausub, pöörab hobuse pää metsa poole ja kannustab metsikult. Hobune hüppab esiti püsti, ja alles siis metsa sihis.

„Tuld!“ karjatab kpt. Parts.

Püssid, kuulipildujad ja kahur kartečiga niitsid soomusrongi küljele jõudnud vene roodu ridades. Töö oli põhjalik. Rooduülem lamas verise pääga oma haavatud hobuse kõrval. Kaks kuulipildujat saadakse saagiks. Ka esimene ratsanik ei pääsnud, ta langes hobuse seljast, hobune jäi saagiks.

Väheke aja pärast soomusrong sõidab edasi, nagu poleks midagi juhtunud, sõidab Kiltsi jaama sisse. Siin võetakse vange. Saadakse saagiks 8 hobust. Aetakse taga põgenevaid punaseid. Ja jälle edasi! Juba algab öö. Lahingumüra jääb seljataha. Sõidetakse Rakke jaama sisse. Pööranguist üle sõites — raksatavad esimeste vagunite rattad ja lendavad teelt kuni vedurini, enne kui soomusrong jõuab peatuda.

Ringi avatakse ta pääle nüüd hävitav tuli.

„Sabolotnoi, granaate, šrapnelle!“ Kahur müristab ja öös lööb välku. Dessant hüppab vaguneist maha, kuulipildujad, püssid valgustavad ümbrust...

Möödub aega täis pinevat üllatuste ootust: soomusrong on roobastelt maha joosnud, ei pääse edasi ega tagasi. Paukude lagin vaikib. Rongi juure tuuakse vaid vangide salku. Soomusronglased on jälle võitnud! Jälle segi peksnud vastase!

PÖÖRANE ÖÖ.

Saatnud rongilt dessandi maha raudteepiirkonda punastest puhastama, jätnud Tamsalusse, Kiltsi, sildadele ja raudteest ülekäikudele valvepostid, hävitama taganevaid vene väeüksusi, soomusrong nr. 2 jõuab viimati südaööl Rakke esimesele rongile järele. Siin parajasti tuukraudadega tõstetakse vaguneid raudteele.

„Te jääte esimese rongi kaitsele,“ käsib kpt. Parts. „Seljataha võite kursseerida vaid kahe versta kaugusele...“

On ere ja valge talveöö, pärast võidukaid rünnakuid, närve erutavate lahingute keerises. Seljatagant Narva poole taanduvate vene väeüksuste ees teel...

Vaheti kostab lähemalt ja kaugemalt püssipaukude lagin. Paukud vaikivad niisama äkki kui algavad.

Soomusrong nr. 2 kursseerib väheke tagasi. Selle ülema kpt. Lepa südamele langeb aga kartus: meeskond pisikeste salkade viisi mitmekümne kilomeetri pikkusel maa-alal, nende käsi võiks halvasti käia. Ja ta sõidab oma rongiga tagasi — kontrollima, julgustama ning abistama oma mehi, kus seda vaja.

Tuleb vastu esimene, teine, kolmas raudteest ülekäigu koht — neil valvel pole uudist. Ringi on surmavaikus. Umbes kolm kilomeetrit sõitnud Kiltsi poole, rongiülem, kes viibib 2. kuulipildurite komandos, käseb äkki: „Tuld!“ Ise ta haarab koldi ja tulistab.

Ees võrdlemisi kaugel oleks näha kiiresti liikuvaid kogusid üle raudtee. Sääl varjab pilverünk kuu, ja komandos olivad ei näe tulistada, pääle rongiülema enda.

„Miks te ei tulista!“ ägestub kpt. Lepp. „Ma käskisin tuld anda!“

Kuu on pilve alt jälle väljas ja nüüd ragisevad kuulipildujad seda vihasemalt kahele poole raudteed. Mööda põldu võib näha surmahirmus põgenevaid vene sõdureid ja voore...

Rongilt tulistatakse järele, kuni nad on kadunud öhe. Sõit jätkub täis pinevat ootust.

Eest Kiltsi jaamast kostavadki esiti üksikud paugud, millele järgneb äge laskmine. Meie väikearvulisele jaama kaitsele langeb pääle taanduv vene polk, kes üle Kiltsi tahab põgeneda Narva sihis. See tuleb öös mustendava karjana. Neist esimesed jõuavad jaama lähedale, meie kaitse on juba jõudnud nende ette lahinguvalmis asuda.

„Kes säält tulevad?“ küsitakse.

„Kes te olete?“

Kuid momentselt on pooltele selge, et tegu vaenlasega. Tuli avatakse mõlemalt poolt. Kuna vene polgule on võimatu pööret teha öösel, siis see ägedalt tulistades murrab pääle. Käputäis jaama eest tee sulgejaid ei suuda vastu panna ja tõmbub küljele. Kuid sel silmapilgul jõuab Kiltsi jaama omi abistama varem väljasaadetud soomusrongi dessant ja otsekohe astub vene polguga tulevahetusse. Kuid viimane on aga juba jaamaesiselt läbi murdmas, on võimatu seda takistada. Ka dessant surutakse küljele.

Tule pääle ajab nüüd appi soomusrong ise. Kuid ta jõuab kohale liialt hilja. Vene polk on juba üle tee. Ainult polgu järelväele rongilt kuulipildurid avavad tule ja paiskavad laiail kõik nähtavad märgid ning inimkogud.

(Järgneb.)

Kui jooksuv Hunt kord oma tahet oli avaldanud, siis ei kaotanud ta enam ainustki minuit. Ja rutesiis ei keegi seda võimalikkuseks oleks pidanud, oli Osikomixile, kirjulile ponile telgivaradad selga seotud, ja kogu perekond, Nikana, Tolmune Täht, Sintitiib ja Kiopo olid juba marsil samas suunas, mida metshaned lähevad, lahkudes põhja külmadest vetest.

Esiteks vis tee läbi pika rohu, mööda jõekallast, Kiopo tahtis ikka taha jääda, et hirre pääle jähti pi-dada, aga Tolmune Täht tegi talle energiliselt selgeks, et selleks nüüd aega ei ole, vaid tal tuleb oma kohta hoida Osikomixi ja Jooksva Hundi rivis.

See oli Punase Kuu, Lõikusekuu ajal, kui ta ühel päeval soovi avaldas, oma suguvõsa üles otsida, et näha, kuidas elatakse kangel lõunas, kus suured pädä-likud ja arstid oma imelikult maallitud elamuis piipe-suitsetavad. Aga et teekond oli pikk ja hanede lah-kumisele vääramatult järgneb külm aastaaeg, mille al-guseks ta tagasi ei jõua, korraldas ta nii, et kogu pe-rekond ühes temaga peab tulema, et veeta talv sugu-haru juures.

KOLMAS PÄÄTÜKK

Jooksev Hunt väärts oma nime. Ta oli alati liiku-

Jooksev Hunt väärts oma nime. Ta oli alati liiku-mas. Niikaua kui Tolmune Täht oskas mõelda, oli see nii olnud, ta isa läks ja tuli, kadus midagi ütlemata ja ilmus jälle ootamatult, otsesegu paljude huntide ja-lad oleksid tema veres kibelenud.

See oli Punase Kuu, Lõikusekuu ajal, kui ta ühel päeval soovi avaldas, oma suguvõsa üles otsida, et näha, kuidas elatakse kangel lõunas, kus suured pädä-likud ja arstid oma imelikult maallitud elamuis piipe-suitsetavad. Aga et teekond oli pikk ja hanede lah-kumisele vääramatult järgneb külm aastaaeg, mille al-guseks ta tagasi ei jõua, korraldas ta nii, et kogu pe-rekond ühes temaga peab tulema, et veeta talv sugu-haru juures.

Rahulikult lähenevad reisijad laagri-le. Kiopo jook- sis natuke maad ees, ning igakord, kui eriti terav koe- ralõhn ta ninna tungis, tõmbusid ta karvad turjal- turti. Ning äkki, ilma iga hoiatusega, hüppas suur kar- vane keha urisedes kusagilt pöosa tagant välja ning tungis Kiopole kallale. Aga Kiopo oli hoolimata koi- gest Tolmuselt Tähtelt saadud haridusest nii oma sü- dame kui lihaste poolt ehtne hunt. Kui koer talle kallale tungis, hüppas Kiopo kõrvale, nagu ainult hunt oskab kõrvale hüpata, ja enne kui ta vaenlane aega sai nuuks kallalalungiks, hüppas Kiopo noolkiirelt ette- poole ja karrisas koera turjale ilusa pika haava. Aga kui koer samaga vastata tahtis, siis ta hambad kiopsa- tasid kokku tühjas õhus: nii osavasti oli väike hunt osanud arvestada, kui pika hüppe raevukas koer um- bes teha võiks. Aga samal hetkel haavas Kiopo teda juba teist korda.

muine Täht nägi suurt hulka ligistatku ehitatud telke, venisid ta silmad piiritust imetusest pärani. Ta ei olnud aimanudki, et maailmas võiks olla nii palju ela- muid. Talle näis laager suure hinnana, mille majad on pühvlinahast ja majade ukсед põdranahast. Ega neile ustele ei tarvitse koputada.

Ja kuna Tolmuse Tähe silmad särasid imetusest telkide suure hulga üle, siis Kiopo nina kihelus arva- matust lõhnade hulgast. Iga poolt torkas koerte lõhn talle ninna. Nii paljude koerte lõhna korraga tunda, — sellest aru saada, käis üle ta jõu ning segas ta hingerahu.

A. Läte. Miina Härma. R. Tobias. Peeter Süda.

Suure tõuke koorilaulu arengule andis J. V. Jannseni korraldatud I laulupidu 1869 Tartus. Tema tegevus õhutajana ja koorilaulude väljaandjana on olnud suure mõjuga. Viisid olid enamasti saksa omad.

Mängukooride tekkimine on ühenduses vennastekogudusega, kes kirikulaulu laulmiseks võttis tarvitusele instrumentaalse saate. Esimene vennastekog. pasunakoor asutati 1830. a. paigu Tartus. Pasunakooride paremaks organiseerijaks möödunud sajandi teisel poolel ja käesoleva algul oli David Virkhaus (1837—1912), kes on teeninud „Eesti mängukooride isa“ nime.

Samuti kui Hörschelmann ning Jannsen, olid võõra, päämiselt saksa romantikute mõju all järgneva aja paremad komponistid: A. Kunileid (kodanl. nimi Saebelmann, 1845—1875), ta noorem vend Fr. A. Saebelmann (1851—1911), E. A. Thomson (1845—1917) ja dr. K. A. Hermann (1851—1908). Need kasutavad oma loomingus juba rahvaviisi ning omavad teatavat rahvuslikku algupära. Järgmist sammu oma muusikalise ilme poole tähistavad nimed: J. Kappel (1855—1907), Miina Härma (*1864), K. Türnpu (1865—1927) ja A. Läte (*1859). Eriti

Uieminek jõest järgmisel hommikul oli imelik sündmus. Tolmune Täht ratsutas isa turjal ja Sini-tiib ema seljas. Osikomix soortas jõest läbimineku väga pikkamisi ja uhkelt. Kui kogu seltskond oli jõudnud teisele kaldale, märkas Tolmune Täht, et Kiopo oli maha jäänud. Sääli ta oli, teisel kaldal, vahetides vahest kartlikiult vette, vahest igatsevalt teisele kaldale. Kui talle selgeks sai, et keegi tema ületoomusund ütles talle, mis vaja on teha, ja ta ujus vapralt teisele kaldale. Vest välja tulles võis näha, kuidas ta oma saavutuse üle uhke oli.

Päev möödus ilma seiklusteta. Ohtu ja öösel sündis kõik täpselt samuti kui päev varem. Tolmune Täht nägi jälle und suurest jahist ülal tähtede juures. Üheksateiskümenda reispäeva päälõunail nägid nad oma ees lõppeks indiaanlaste laagrit. Kui Tol-

Uieminek jõest järgmisel hommikul oli imelik sündmus. Tolmune Täht ratsutas isa turjal ja Sini-tiib ema seljas. Osikomix soortas jõest läbimineku väga pikkamisi ja uhkelt. Kui kogu seltskond oli jõudnud teisele kaldale, märkas Tolmune Täht, et Kiopo oli maha jäänud. Sääli ta oli, teisel kaldal, vahetides vahest kartlikiult vette, vahest igatsevalt teisele kaldale. Kui talle selgeks sai, et keegi tema ületoomusund ütles talle, mis vaja on teha, ja ta ujus vapralt teisele kaldale. Vest välja tulles võis näha, kuidas ta oma saavutuse üle uhke oli.

Päev möödus ilma seiklusteta. Ohtu ja öösel sündis kõik täpselt samuti kui päev varem. Tolmune Täht nägi jälle und suurest jahist ülal tähtede juures. Üheksateiskümenda reispäeva päälõunail nägid nad oma ees lõppeks indiaanlaste laagrit. Kui Tol-

Mõne aja pärast jõudis perekond paplimestadeni, kus puud peaaegu juba kollased oloid ja linnumarjad punetasid. Ning sääl edasi jõudsid nad suure preeria ääre, mille madalail küngrastikud ei paistnud lõpuolevat.

Tolmune Täht oli ärritatud, sest kunagi varemini polnud ta tohtinud nii kaugel preeriasse minna, ega teadnud kujutellagi, et maailm nii lõpmata suur on. Ja seejuures teadis ta, et selles järjest laienevas lõpmatuses kusagil peab olema tema suguvõsa suur laager, mille poole nad liikusid. Ta ei olnud kunagi veel näinud säärast laagrit, kuid ta ema oli talle sellest sa-gehi kõnelnud. Ta teadis, et sääl elab palju inimesi, sõjamehi, naisi ja tüdrukuid — palju, palju tüdrukuid, nagu ta väike öde, keda ema reisis seljas kandis. Ja pidusid oli sääl, ning tantse ja ponti-võiduajamisi. Ja vega pidi sääl oldama, kuigi see ei paistnud sugugi igav vagadus olevat, mis lubas pühvi-tantse ja hundi-laulu, mis lõppesid säärase söömise, kuidas keegi süüa suutis. Mis Nikaana oli unustanud nimetamata — need oloid koerad. Nii ei teadnud ka Tolmune Täht, et iga indiaanlase ou kaigub koerte klähvimisest — sääl-raste koerte, kes oloid pooleldi hundid, alati näjased, alati kurjad, ühtlugu valmis hammustama, ning mis veel tähtsam oli — ka Kiopo ei teadnud seda.

Pärast päikeseloojangut lõi Jooksev Hunt telgi üles. Selle paigaks sai kaljuserv jõe kaldal, millest hommikul tuli läbi minna, ennemini kui nad oma teekonda jätkata võisid. Jooksev Hunt hoolitses Osikoko-

M. Saar. A. Lemba. J. Simm. C. Kreek.

viimane taotleb karget põhjamaist tooni ning rahvuslik-omapärase joone leidmist.

Mööduandvaks juba saavad rahvaviisi elemendid M. Saare (*1882) loomingus. Oieti on rahvuslik kool meie muusikas tema põhjendatud. Tema mõju all või temaga ühes suunas loovad R. Tobias (1873—1918), A. Kapp (*1878), M. Lüdig (*1880), P. Süda (1883—1920), Juh. Aavik (1884), A. Lemba (1885), H. Eller (1887), C. Kreek (1889) ja E. Vedro, kuigi nad on kõik väga erinevad oma maitsekultuuri ja väliste mõjude poolest. — Sümfoonilise muusika areng algab meil käesoleva sajandi algul A. Läte „Kalevala avamänguga“, millele järgneb R. Tobiasi kantaat „Johan Damascenus“ jt. sama autori kõrgetasemelised tööd. Sümfoonilises loomingu järgnevad neile A. Kapp, A. Lemba, C. Kreek ja hoolimata oma produktsiooni vähesusest sisuliste vooruste poolest eriti kõrgesti hinnatav P. Süda. Viimasel ajal on see nimestik tublisti täienenud uute, alles poolel arenguteel olevate nimedega. Viulipalade loomises on esimese ja kunstiliselt kaaluvaima koha võitnud H. Eller.

Rööbiti muusikalise loomingu sisulise ja vormilise küpsemisega, on pidev ja hoolas töö võimaldanud ette-

kandevõime tõusu, nii üksik- kui ühisettekandes. Eesti soololaulu eelkäijana esinevad Aino Tamm ja Paula Brehm, ning edasi: Maria Mieler, Mathilde Lüdig-Sinkel ja Ludmilla Hellat-Lemba. Hiljemini on arenenud rida uusi tähelepanuväärseid andeid, kellest mõned väljaspool kodumaadki on suutnud võita hää kuulsuse.

Koori ja orkestri suutelisuse kasvamine kuni draamatilise muusika ettekandmise, andis tõuke oma ooperi ja oratooriumi arenemiseks. Neil aladel on senini tähelepanudava eduga loonud ja ühtlasi ettekandevõime taseme tõstmiseks väsimatult tegevad olnud A. Lemba, A. Kapp, Juh. Aavik, E. Aav, A. Vedro ja J. Simm. Instrumentaallettekandemeistritena on mainimisväärsimad klaveril Th. Lemba, A. Lemba, V. Padva, Erika Franz ja Valentine Riives, kontrabassil L. Juht, viiulil H. Schütz, E. Turgan, H. Palm ja noorimana, kuid suuri lootusi andvana Hubert Anton.

EESTI KIRJANDUS.

Eesti kirjandus jaguneb järgmiselt:

1. Kirikukirjanduse ajajärk (umb. 1500—1780),
2. Valgustusaja rahvakirjandus (1780—1830),
3. Eelärkamisaja kirjandus (1830—1860),
4. Ärkamisaja kirjandus (1860—1890),
5. Realism (1895—1905),
6. Uusromantism (1905—20),
7. Uusrealism 1920.

1. Eesti kirjandus oma algastmel on kasvanud kiriku tarbeist. Sellepärast esimesed eesti raamatud olid: kirikupalved, jutlused, katekismused jne., mis esialgselt tarvitusel olid käsikirjadena. Katoliku kiriku ajast on säilinud J. Lelovi (?—arvat. 1528—30)

Sport**Tartu NMKÜ korvpalli meeskonnast**

Pisut juttu NMKÜ meeskonna juhi-treeneri hra NIILERIGA

Korvpall on raske mäng. Niisama oluline on siin täpsa ja raske treeninguga saavutatud hää „vorm“ ja nn. „üllatus“, võib sattuda erilisse hoogu — saavutada võidu. Vahel aga ei klapi kuidagi, tee mis tahes. Mängijad langevad rivist: loobuvad üldse mängust või on ajutisel puhkusel.

„Tartu N. M. K. Ü. 1928. a. prima-meeskonnast pole jäänud enam ühtegi mängijat,“ kõneleb hra Niiler. Viimane neist oli „Erka“ (Erikson), tema loobus mängust tänavu, hakkab kettaheittega tõsisemalt pihta! Vanemaid mängijaid Lauri Pehap ei mängi ka. Ja N. M. K. Ü. on kasvatanud üsna uue generatsiooni, kes asendavad lahkunud tuusi. Praeguse meeskonna „vanemaks“ on kõigiti R. Keres. Tema mänguiga ulatub üle teiste, tema kogemused on ulatuslikumad ja ta vanus ületab ka kaaslaste oma — nii pole siis sugugi paljuks, kui R. Keres ühena YMKA viiest korvikütist on nende „kaptin“. Ja eks vana puu ole ajanud juured kindlamini maasse ja eks või siis mõni taas sirguv toetuda tormis temale.

Teine vanemaid mängumehi on Illi, tema aga peab vabu päevi, kuna jalg vajavat puhkust läinudastast ajast.

Praegune kaitsepaar: Mahl ja Amon on võrdset hääd mehed, ja mis nende kasvus puudu jääb võrdelduna eelmise „kaitse“ pikkusega, siis seda nad teevad tasa kiiruse ja taiplikkusega. Lahkunud tsentrimängija Viksteni asemele tuli Tall. „Kalevist“ Kärk, kes pikkukselt palju järgi ei anna oma eelkäijale (Too oli üle kahe meetri maast.). Kärk on suure innuga asja juures, olles ühtlasi võrkpallis esimeseks surujaks. Vabanes alles käesoleval aastal kaitsevääst. Ka Mahl ja Amon on noored mehed, äsja alles „kroonu“ päält tulnud.

Noorimaks mängijaks osutub Veiber, kohaliku gümnaasiumi õpilane. Tema aastaid loetakse 16. Kui tal tahtmist jätkub, saab tast väga hää mängija. Kiidetakse ju teda praegugi — ja õigusega, tema visketase on kõrge.

Varu?

Varru kuuluvad J. Arens, R. Virsa, Heilman ja Zimmermann. Mängijaid on 17. Meeste puudust pole, aga kaotanud on NMKÜ. siiski tänavu 8 mängijat, kes enamikus on sundaega teenimas: Juurup, Velt, Šults, Arens II; loobusid mängimast: Erikson, Illi, Pehap, Viksten.

Praegune treening? —

Oleme vormis juba. Peab hoidma kaalu, selleks ei mängi me mitte palju. Harjutatakse pääleviseid ja söötu. Sööt on väga täppis. Kõik mängijad peavad olema tahtevõimelised fighterid, nad mängivad ala võidutahtega. Suureks teguriks fighteriks kujunemisel on karskus. NMKÜ. mängijad on karsked poisid.

Kas meeskonna muutus mõjub esinemise edukusele?

Ei. Füüsilise kaotuse asendab täielikult „pää“. Plaanikindla mängu juures väikesekasvuliste mängijate väledus katab vastaste olulise pikkuse.

Tuleviku väljavaateid? Eesti meister?

Korvpall on üllatusmäng. Suuri eeldusi on võita, kui ei tule äpardusi meestega. Läänud aastal said Keres ja Illi vigastada — andis tunda. Välisturneed NMKÜ. meeskond tänavu ei tee. Mänge on palju ja algab sel suvel olümpialaager, kuhu mõni mängija NMKÜ-st läheb. Ei või kurnavaid matku teha.

Mida arvate võrkpallist? —

Läheb tagasi praegu. Langus tingitud vähesest harrastusest. Võrkpall on hää mäng, suvemäng. Teda harrastatagu suveti väljas. Tänavusuvise N.-Jõesuu taoline peaks olema: mängud — võistlused ka. Välistõistlused on tarvilikud, näit. maavõistlus Lätiga. Siis hakatakse enam harjutama ja tehniline tase tõuseb koos sellega.

meelne ega näe, kuhu astub. Loomulikult astub ta keset loiku ja on plartsti! istukil.

Kena lugu! otsustab ta vihaselt tõustes. Ei ole ainult porine helehall mantel — tilgub ka mantli alt kleidiserv. See on sama neetud punane, mille ema laskis nii ümber teha, et plekki näha ei tuleks.

Kiki leiab, pääle mõningat mõtlemist, et ta nii küll linna ei või minna ja otsustab lähemalolevast majast paluda pisut vett ja harja. Ukse, millele ta pisut aralt koputab, avab tuttav nägu — Leeni Tiib, see kahvatu ja eimidagiütlev kooliõde. Leeni on väga hämmastunud, nähes Kikit, ta ei või uskuda, et see peen ja natuke kõrk Kiki Meelismaa niisama sõprusest on tulnud külla. Nii see ongi, Kiki seletab oma äpardusest ja palub abi.

Äpardus on suurem kui arvata võis, agulipori on sitke ja pigivärvi. Ent Leeni on nii abivalmis ja lahke, ta hangib kohe sooja vett, seebi ja harja ja ise oma käega kasib Kikit.

„See ilus kleit,“ ütleb ta lausa aukartlikult, „Sa rikud ta veel hullemini ära, lase, ma aitan.“

Kiki laseb Leenil harjata ning pesta, ise vahib ajaviiteks toas ringi. Leeni väikesed õed-vennad, keda on tükki neli, seisavad näpukesed suus ja sõõrmeis ja vahivad teda kui maailma imet. „Kas see on printsess?“

Üks tüdrukukesist osutab sõrmega helepunasele

Kikile, kelle pääs särab samavärvi suur siidlint.

Leeni tõstab pää puhastustöölt, ta naeratab. Kiki on väga meelitatud, näeb ta.

„Jah, Kiki,“ ütleb Leeni pisut väsinult ja alistunult, „sinu peen kleit mõjub agulilapsile. See on tõesti ilus, see sinu kleit, küll ta võis olla veel kallis.“

Kiki kehitab õlgu ja ütleb, et ta ei tea. Ta ütleb aga väga lahkesti, et ema tõi selle riide kaasa Berliinist. Leeni ohkab natuke.

„Selle raha eest, mis sinu kleit maksab, saaks meie pere mitu nädalat söönuks,“ ütleb ta, jätkates harjamist. Kiki vaikib, kõhatab, ei tea, mis ütelda. Ta vaatab ringi ja näeb, kui ilutu, kui hall ja isegi korratu on see tuba. Leeni võiks ometi selle eest hoolitseda, et see võõraste silma ei haava, mõtleb Kiki ja alles hiljem, kuuldes, et see on Leeni pere ainus elamisruum, taipab, et võimatu on hoida hiilgavas korras tuba, kus on neli väikest last.

Leeni jõuab vahepeäl kasimisega lõpule, ent Kiki leiab, et nüüd oleks sünnis pisut ka juttu vesta, enne kui ta tormab edasi. Ta istub pakutud toolile ja kõneleb koolitööst. Leeni kaebab, et matemaatika talle on raske, samuti kirjatööd.

„Saaksin ju kuidagi hakkama, kui mul oleks enam aega,“ ohkab Leeni ja vaatab väikesile, kes ikka sõõris imetlevad Kikit, kes tõi enesega tuppa nii häid ja võõraid lõhnu. Kiki leiab neile taskust šokolaadi ja

Tiiu valmistab kartuli-pannkooke

Oli esimene novembrikuu külm. Ants oli liig kerges riietuses kaua väljas viibinud ja lamas nüüd palavikuga voodis.

Kuna Tiiu teadis, et arst soovitas Antsule ainult kergemaid toite anda, oli tal kavatsus ise midagi haigele vennakesele valmistada. Ta küsis sõbrannalt nõu. See soovitas valmistada kartuli-pannkooke, mis maitsevad ja haigele kohased, ning andis ka retsepti. Tiiu oli rõõmus, sest sarnast toitu polnud tema isegi varem saanud.

Retsept oli:

3—4 kartulit, 1 klaas piima, $\frac{3}{4}$ klaasi jahu, soola, rasva küpsetamiseks.

Jõudes koolist koju, riietus Tiiu kodukleiti ja ruttas kööki. Siin otsis 4 ilusat kartulit, kooris need ja riivis peeneks. Siis võttis kausi ja segas sinna piima, riivitud kartulid, jahu ja soola (maitse järele) ning laskis siis selle segu 1 tund aega seista. Sellejärele küpsetas õhukesed koogid.

Kui koogid olid praetud, aetas osa neist taldrikule, kuhu lisas palukamarja-keedist, ja viis vennale.

Lõbus oli Tiiul vaadata, millise kiiruga tühjenes taldrik ja paluti lisagi.

Küsimusi ja vastuseid

1. Jätsin kevadel oma uisud sahvrisse, mis suve jooksul on väga ära roostetanud. Kuidas oleks soovitatav neid puhastada?

Evi Saarepuu.

Roostesed uisud tulevad petrooli sisse määrida, lasta sel tükike aega mõjuda, ja hõõruda siis villaste rättidega üle. Kui rooste nii ei kao, siis tuleb hõõruda keedusoola või päris peenikese liivapaberiga üle. Seda toimingut peab tihti kordama, kui uisud rooste läbi väga kannatada on saanud.

Päale igakordset tarvitamist peab uisud otsekohe ära puhastama ja kuivaks hõõruma. Järeлкуivamiseks riputatakse nad sooja ahju külge. Kruvidega peab eraldi tali-

tama, sest et nad kõige kergemini roostetavad.

2. Millal süüakse kooki lusikaga, millal kahvliga ja millal kahvli ja noaga.

E. Tamm.

Pehmet ja kreemist kooki süüakse lusika või kahvliga. Pannkooke süüakse kahvli ja noaga.

3. Milline rietus on uisutamiseks kõige soovitatavam?

Laine Urm.

Kehakatteks on soovitatav muretseda villane trikoo. Päälmeline rietus, milleks „pluus-püks“ hää, tuleb valmistada õhukindlast riidest. Kaela siduda villane sall ja pääkatteks olgu tuulekindel müts.

Saapad olgu avarad, kuhu tarbekorral mahuks kaks paari villaseid sukki. Soojemate ilmadega, mil uisutama minnakse puuvillaste sukadega, on siiski soovitatav villased sokid üle tõmmata.

Üks olulisemaid abinõusid jalgade külmetamisest hoidumiseks on, et jalad olgu puhtad. Higised jalad hakkavad kohe külmetama.

kuuleb, et Leenil ei ole ema. Tädi käib küll vahest hoolitsemas väiksemate eest, kuid ka temal pole palju aega, enamasti peab Leeni ise ruttama koolist ja tege-ma lõunat oma perele, koristama tube ja lapsi.

„See ei oleks palju,“ vastab Leeni Kiki hämmastusele, et kuidas ta toiduvalmistamisega hakkama saab, „kui oleks, millest teha.“

Leeni isa käib juhuslikel tööil, sageli juhtub, et Leeni ja väikesed peavad leppima päevas ühe toiduga.

„Ja hää, kui see on puder ja mitte ainult kuiv kanikas.“

Kikil on korruga kummaline olla. Ta leiab, et ta ei sobi siia tuppa, ta leiab, et tema oma peene välismaa kleidiga siin toas on kui inetu värviplekk, valusalt inetu ja silmale haavav. Ta vaatleb ahnelt kümnesendilist šokolaadi lutsivaid lapsi, Leeni soonilisi, kõhnu käsi, katkist laudlina ja viletsaid voodilugusid ja tal on korruga nii kummaliselt valus...

Kodus tõstab ema küsivalt silmad ühelt ajakirjalt. Ta istub laua ääres, mis on kaetud ilusa kirjunarmalise linaga, ta ees on õrn portselaanliud punapõsiste õuntega ja suur kollase varjuga lamp valab ta pääle sooja kuldset valgust. Ilus on Kiki kodus, ilus ja hubane, ja ema silmad on nii hääd, ka siis kui nad pärivad.

„Olin ühe kooliõe juures,“ seletab Kiki.

Emä käsib tal lahti rõivastuda ja tulla appi nüüd lõplikult valima uue pühapäevakleidi moodi, emä tahab, et Kiki selle iseseisvalt valiks.

Uus pühapäevakleit!.. Kiki võtab mõtlikult moelehe vastu ja istub kuldseesse valgusesse kireva laua ääre. Ta sirvib hajameelselt šurnaali, ent ei näe midagi. Ta näeb vaid ikka veel Leeni väikesi õdesidvendi, neid halle, kahvatuid lapsi, kes teda pidasid printsessiks ja kes mõnikord ei saanud lõunat kui isal ei ole tööd. Või peavad ootama toidule, kui Leeni koolis jääb kinni, sest tal alati ei ole aega valmistada

tundideks. Kiki sirvib ja sirvib, ja korruga tuleb talle mõte.

Ta võtab moelehe uuesti kätte ja piinliku hoolega vaatleb nüüd iga mudelit. Viimaks ta leiab.

„Tahaksin saada selle,“ näitab ta emale.

Emä näeb, et see on sametkleit, nahaga äärestatud, väga tore, väga kallis.

„Aga Kiki, oled veel liig noor selliseks kleidiks.“

„Aga kui ma väga palun, emake,“ nurub Kiki. See suur tüdruk ronib koguni emä põlvile, suudleb ja kallistab teda ja mangub nii väga, et emä viimaks naerataks nõustub.

„Naljakas tüdruk,“ ütleb ta, „küll oled sa edevaks läinud. Kuid olgu pääle, on aeg, et sa saad paremaid asju ja õpid hoolitsema nende eest.“

Kiki läheb rahuldatult voodisse ja järgmisel päeval räägib Leeniga koolis kokku, et ta tohib tulla päevas mõneks tunniks Leeni juure aitama teda koolitöös, et Leeni enam kunagi ei pruugiks jääda kinni. Kiki ise õpib kiiresti ja hästi.

Mõne päeva pärast emä tahab minna Kikiga ostma uue kleidi riidet. Ent Kiki ei mõtlegi tuua oma palitit ja vahib nii kummaliselt emast mööda, ähib ja puhib niikaua, kuni emä küsib, mis tüdrukul jälle südämel on.

„Ah, emä!“ nurub Kiki. „Ma olen juba nii suur tüdruk, luba, et ma ostan ise selle riide.“

On tegemist, et emä nii kaugele saada. Pooltunnilise mangumise järele Kiki võidab nagu alati oma hää emä ja sammub uhkesti uksest välja, taskus ilus summake uue kleidi ostmiseks.

Ent ta käik on postimajja, kus ta raha paneb tähitud ümbrikku, millele on pääle kirjutatud: „Leeni Tiib“ ja Leeni aadress, ning ulatab selle siis tähtsalt postipreilile. Ja nüüd ütelgu emä, mis tahab, Kiki pidi läbi viima oma toreda mõtte!

Suuskade valmistamine

Kui suusamaterjal juba küllalt on kuivanud, asume suuskade valmistamisele. Kõigepäält hõõveldame siledaks laudade koorepoolse osa. Kui hõõvelpingi pottide vahe on suusa kinnihoidmiseks lühike, siis tuleb kinnitada laud pitskruvi abil.

Suusa koorepoolse osa ehk talla hõõveldamise juures tuleb pidada silmas, et see ei oleks keerus, või nagu poisid armastavad väljendada: et see ei oleks „propeller“. Kontrollimiseks tarvitage rööplaudu. Kuna suusapuu on juba kuivamisel painutatud pikuti sihis koorepoolt nõgusaks, siis jääb see ka hõõveldamisel nõgusaks, kuid tuleb vaadata, et tald oleks põigiti sirge ja nõgu ühtlane kõiges pikuses. Seda on kerge kontrollida, asetades suusa küljeli ja sihtides pikuti suusa talla äärt mööda. Tald tuleb hõõveldada täiesti siledaks, sest sileda tallaga suusk libiseb palju paremini.

Tald hõõveldatud, hõõveldage ka laua kitsaspinnad sirgeks, teineteisele rööbiti ja tallapinnale täisnurga all. Suusa laius on murdmaasuusal 7 cm, mäe- ja hüppesuusal aga suurem. Suusa ninapoolseks otsaks valige see, kust poolt oli talda kergem hõõveldada. Nüüd tuleb anda suusa ninaosale esialgne vorm, mis võimaldab painutamist. Selleks saagige ninapoolne lauaots täisnurga all tallale ja kitsaspinnale. Tõmmake saetud otsast 10 cm kaugusel joon põigiti kitsaspinda, märgitud joonest 35 cm kaugusel jälle joon põigiti kitsaspinda. Ühest kriipsust teiseni tõmmake kriipsu-paku abil joon, mis tallale rööbiti ja viimasest 0,7 cm kaugusel. Suusa otsa nurkserval märkige tallast kaugus 2 cm ja ühendage saadud punkt kriipsu-paku abil tõmmatud joone esimese otsaga. Saate suusanina ümbertöötamise piirjooned. Samasugused piirjooned kannate ka vastasolevale kitsaspinnale. Nüüd tuleb võtta välja suusanina joonisel joonistatult näidatud osa. Seda võib teha kas saagides kitsalehelise raamsaega või tahudes kirvega.

Saagimisel pannakse suusk küljeli hõõvelpingile, nii et väljasae-tav osa ulatuks üle pingi otsa, kinnitatakse pitskruviga ja saetakse

ülalt alla väljaspool saagimise piirjoont. Saagimisel tuleb hoolega silmas pidada piirjoont nii üle-misel kui alumisel kitsaspinnal, vastasel korral võib paari saetõmbega rikkuda kõik tehtud töö ja materjali.

Kirvega tahumisel kinnitatakse suusk tallaga vastu hõõvelpinkil, nii et suusa nina oleks pingil. Suusa ots tahutakse ära peaaegu piirjooneni ja silutakse peitli abil tasaseks.

See tehtud, tuleb töötada saetud või tahatud pind sirgeks ja siledaks. 35 cm vahemikus olgu suusa nina täiesti ühepaksune ja pind töötatud välja täpselt piirjooneni, siis on loota, et painutamine õnnestub. Pinna ümbertöötamisel võib tarvitada hõõvliit, rasplit, peitlit, viili, kaaptera, või lihtsalt klaasi.

Siis asuge suusa nina painutamisele. Pange mõlemad suusad pesukatlasse, kus nii palju vett, et see katab suusa ümbertöötatud osa. Katel tuleb katta kaanega ja vahed mingisuguse riidega, et aur ei pääseks välja. Keetke umbes tund aega. Kui suusaotsad juba küllalt painduvad, siis hoidku keegi paindepakk otsaga põrandal, nii et hammastega ots oleks ülal. Teine võtku suusad katlast välja, pistku mõlema suusa ninad alt esimese kahe paindepaku pulga vahele, hoides suusad kõrvuti. Esimene kallutagu paindepakku ettevaatlikult allapoole kuni suusatallad saavad otsmise hambapaari kohale, pistku suusataldade ja hammaste vahele varem valmistatud kepp. Nüüd võib, surudes pakku veel allapoole, üle kanda kepi järgmisele hambapaarile ja nii edasi, kuni suusanina soovitatav kõverus on käes.

Peab tähendama, et suusa ninasid tuleb painutada esialgu rohkem, sest tõrvamise ajal nad lähevad natuke tagasi. Suusad painutatud, tuleb need panna ühes pakuga paariks päevaks ahju lähedale kuivama.

Järgmine kord jätkame suusavalmistamist.

ÕIENDUS. Eelm. nr.-is on suusa paindepaku joonis peegelkujutuses, nii et tekstis leiduvad sõnad „paremalt“ ja „pahemalt“ on joonisel ümberpöörduid.

Täielik valik noorsookirjandust

Raamatuaasta puhul oleme oma laod pääle tavalise valiku täiendanud kõigi Raamatuaasta Pääkomitee poolt soovitatud 200 paremateosega.

Hinnakirjad saadaval.

Postimehe raamatukauplus

Tartu, Suurturg 16.

„Õpilastele“ sõbrad

on tihti kärsitud, kui nad otsekohe pärast oma tellimise ärasaatmist ei saa kätte tellitud numbrit. Kuid siin unustatakse, et tellimise postile panemise ja talitusse saabumise vahel on aeg. Teiseks saadetakse „Õpilastele“ igakolmapäeva õhtul laiali ja seepärast tuleb arvestada, et kolmapäeval ja hiljem talitusse saabunud tellimised täidetakse tavalises korras koos järgmise numbriga.

Toimetusele saadetud:

NOORKOTKA KÄSIRAAMAT II. Välitegevus. Koostanud J. Madisson. N. K. Päästaabi kirjastus.

III anne: *Laager*. Koost. K. Liping. V anne: *Katsed*. Koost. K. Liping. — Tänini kõige täielikum skautliku kasvatuses käsiraamat.

TEIE POOLE. Läkitus lastev., kooliteg. jt. N. Kotk. päästaabi kirj.

Dr. H. Madisson: **PÄRIVUS JA KASVATUS.** E. Karskusliidu kirj. 24 lk., hind 10 senti. Rahvalik ülevaade päri-vusseadustest, päri-vuse mõjust ja kasv. tähtsusest inimese, eriti lapse arengus.

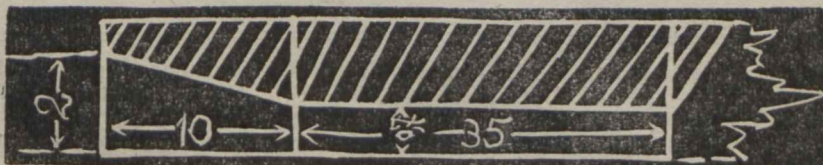
H. Saal: **KUIDAS SELTSKONNAS HÄSTI KÄITUDA.** Mõningaid juhi-seid noortele. Eelm. kirj. 16 lk. Hind 10 senti. — Humoristlik ja noortekohane „kombeõpetus“ noortele, päämiselt algkooli lõpetanud või lõpetavaile maanoortele.

NOOR KÜÜROS j. t. jutust. Eelm. kirj. 16 lk. H 10 senti. Õnnelikult valitud jutukeste abil paljastatakse siin Alkoholi nägu mitm. seisukohalt.

EESTI KIRJANDUS nr. 10.

KÜLVAJA nr. 7—8.

E. algup. ja tõlkekirj. valimikkude nimestikud. RA pääkomitee väljaanne. **EESTI SPORDILEHT** nr. 10.

Õpilastele 7
kupong nr. 7

28. RISTSÕNAD.

1	2	3	4	5	6	7
8			9			
10		11				12
13				14		
15						
	16				17	18
19	20			21	22	
	23		24		25	
26						
27			28			

Ristread: 1. juussoon, 8. on toas, 9. taskukell, 10. kihelkond Põhja-Tartumaal, 13. suur veekogu, 14. praht, kõlbmatud esemed, 15. enese ette, 16. lühend ladinakeelseist sõnust *exempli gratia* [= näiteks], 17. tema, 19. pidusaal, 21. muinasegiptuse jumala Ptah'i Memfises kummardatud püha härg, 23. metsloom, 25. eesti poliitik ning kirjanik, 26. aknaavaus, 27. jook, 28. see kes ihne on.

Püstread: 1. [päevapildistamise] pimekamber, pimekast, 2. kala, 3. piirav, piiri panev, 4. tähtis moodustis inimkehas, 5. ahnesti lurinal sööma, 6. kallis, armastusvääriline, 7. noot, 11. suurim juga maailmas, 12. hoone, maja, 18. lill, 20. kõrk, hoolimatu, iseteadev, 22. kreeka jumalaid [Hermese poeg], 24. tulp, post, tikk, 26. lühend sõnast *atmosfäär*.

29. NIMEKAART-MÕISTATUS.

Ed. Kain.

Vaadeldge teravalt antud nimekaarti. Kui selle tähed õieti ümber paigutada, annavad nad nimekaardi omaniku elukutse. Mis ametmees see on?

30. KELLE TEOSSED?

Kes on kirjutanud alljärgnevad kirjandusteosed?

1. „Mahtra sõda“
2. „Toomas Nipernaadi“.
3. „Elu tuli“
4. „Libahunt“
5. „Popi ja Uhuu“.
6. „Tõde ja õigus“
7. „Must kuub“
8. „Oma tuba oma luba“
9. „Säärane mulk ehk sada vakka tangusoola“
10. „Luige Laos“.

31. MAADETEADUSLIK MÕISTATUS.

ALBAANIA
BAKUU
RAKVERE
TURKESTAN
VLADIVOSTOK
SÜRGAVERE
SEMGALLIA
LIBERIA
LOTRING
KOERU
CELEBES

Antud nimesid nii edasi-tagasi nihutada, et kohakuti asetsevaist tähist ülalt alla lugedes saaksime ühe miljonitelinna nime Ameerikas.

32. RISTARVUD.

$$\boxed{8} \cdot \boxed{\quad} = \boxed{1} \boxed{6}$$

$$\boxed{6} : \boxed{1} \boxed{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{4} \boxed{\quad} + \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \boxed{8}$$

$$\boxed{2} \boxed{\quad} - \boxed{3} \boxed{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{4} \boxed{\quad} \boxed{5} \boxed{6}$$

Igasse tühja ruutu asetada üks number nii, et ülesanne lahenduks. Joone peal kohakuti asuvate arvude summa peab võrduma joone all asuvate arvudega. Joone all asuvad arvud oma vahel seoses pole.

MÄRKUS: Kõigi tänaste ülesannete lahendused saata toimetusele hiljemalt 4. det., lisades lahendaja nime, soovikorral ka varjunime, täieliku aadressi ja „Õpilasteleht“ kupongi nr. 7. Ühtlasi peab iga lahendaja lisama väikesel lehekesel lahendusega kaasa vastuse küsimusele, mis meeldis teile kõige enam käesolevas „Õpilastelehes“ ning mis kõige vähem ja miks.

UUS SUURAUHIND.

Ärge unustage, et mõistatusõprade vaeva õiglaseks tasumiseks otsustas toimetuse uueks suurauhinnaks välja panna

PAAR SUUSKI,

mis jagatakse loosi varal kõigi nende vahel, kes on õieti lahendanud kõik „Õpilastelehtedes“ nr. 5, 6, 7 ning 8 ilmunud mõistatused, lahendused õigeaegselt toimetusele saatnud ühes nõue-

tavate kupongidega. Ka siin on olnud võiduvõimaluste arv lisatud kupongide rohkusest. Mida enam neid on, seda kindlamini suusad tulevad!

AUHINDADEKS kõigi tänaste ülesannete õieti lahendajate vahel jagatakse O. Lutsu „Ladina köök“, peenrahakott ja pildimapp, mis sisaldab 162 erisugust pilti nii Eestist kui ka v.lis-mailt.

LAHENDUSED.

13. Võtmemõistatus.

Ruutudes: 1—18 Aleksander Klumberg, 19—41 „Kergejõustiku õpperaamat“, 42—52 Koit Annamaa, 53—56 Lasn, 57—60 Puhk.

Võti: I Egon Rosenberg, II Arnold Viiding, III Evald Ellman, Evald Einman, IV Siitan, Krassikov, V Kalevi Kotkas, VI Nõmmik, Raudsepp, VII Uukivi, Jõks.

14. Ristsõnad.

Ristread: 1. adopteerima, 9. lell, 10. Praha, 13. epigramm, 15. ketas, 17. kui, 18. skulptuur, 22. de, 23. atsteek, 24. agan, 25. ni, 26. reuma, 28. diiva, 30. Agali, 32. E. V., 33. andetus, 35. Pat, 36. lust, 37. Suurop, 40. oeh!, 42. uhuu, 43. uu, 45. truu, 46. muude, 48. Iv., 49. rahandus, 50. „Aed“.

Püstread: 1. Aleksander Suur, 2. dektektiiv, 3. oletus, 4. pl., 5. Epp, 6. eri, 7. ragu, 8. maak, 11. Amiens'i rahu, 13. esperanto, 14. muda, 16. alt, 19. tee, 20. Uku, 21. raagus, 27. matus, 29. vaaruma, 31. Astoria, 34. El., 35. puu, 38. uhaa, 39. puud, 41. Euve, 44. udu, 47. es.

15. Arvukujund.

A=11, F=15, I=14, E=10, H=13, G=12, B=9, K=16, D=17, C=18.

16. Kas „jaa“ või „ei“.

1. ei, 2. ei, 3. ei, 4. jaa, 5. jaa, 6. jaa, 7. ei.

17. Kunstiarvustus.

Pildil on väärtalt kujutatud nimelt see, et palvetajad ei ole pöördunud sugugi ida poole, nagu see muhameedlaste juures kombeks, samuti on valesti kujutatud püramiidi vari.

AUHINNAKS SAID kõigi „Õpilastelehes“ nr. 4 ilmunud ülesannete õieti lahendamise eest E. Mägi kuldraamatu „Viiburi plahvatus“, K. Eenmaa J. Rebase „Siklisõidu“ ja Joh. Tamm J. Parijõe „Ühe poisi reisilood“.

Tegev ja vastutav toimetaja: M. Nurmik. Toim. sekr.: Ed. Tasa. Talitusjuht: E. Tõnisson. Väljaandja: Tartumaa Õpetajate Liit. „Õpilasteleht“ ilmub üks kord nädalas. Toim. ja talitus Tartus, Promenadi 2, Ö./K. „Koolivara“, tel. 8-29. Tellimishind postiga: 1 kuu — 20 s., 2 kuud — 40 s., 3 kuud — 50 s., aastakäik 1 kr. Raamat-ajakiri „Laste Jututuba“ ühes „Õpilastelehega“ tellides maksab 3 kuud — 20 s., 6 kuud — 40 s., aastakäik (12 raam.) 75 s. — Kuulutuste hinnad: Kuulutusküljel — 5 s. mm., tekstis — 10 s. mm., lehe ees ja tekstis teksti kirjaga 15 s. mm. — E. K. Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus 1935.